

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Полтавський державний аграрний університет

Кафедра обліку і оподаткування

**«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОБЛІКУ,
АНАЛІЗУ ТА КОНТРОЛЮ В СОЦІАЛЬНО-ОРІЄНТОВАНІЙ СИСТЕМІ
УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ»**

*Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції,
присвяченої пам'яті професора, заслуженого працівника вищої школи
Дмитра Мусійовича Фесенка*

ПОЛТАВА 2023

УДК 657

Актуальні проблеми та перспективи розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством : Матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції. Частина 2. м. Полтава, 30 – 31 березня 2023 р. Полтава, 2023. 865 с.

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ:

Голова організаційного комітету:

КАНЦЕДАЛ НАТАЛІЯ – к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Секретар організаційного комітету:

ЛЕГА ОЛЬГА – к.е.н., доцент, професор кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

Члени організаційного комітету:

ГНАТИШИН ЛЮДМИЛА – д.е.н., професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

МАЛИШКІН ОЛЕКСАНДР - д.е.н., професор, САРА, експерт з обліку та оподаткування

ПЕРЕРВА ПЕТРО - д.е.н., професор, завідувач кафедри економіки бізнесу і міжнародних економічних відносин Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут»

СЛАВКОВА ОЛЕНА - д.е.н, професор кафедри бухгалтерського обліку, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Сумського національного аграрного університету

СУК ПЕТРО - д.е.н., професор, професор кафедри обліку і оподаткування Відокремленого підрозділу Національного університету біоресурсів і природокористування України «Ніжинський агротехнічний інститут»

ВОРОНЬКО-НЕВІДНИЧА ТЕТЯНА - к.е.н., доцент, завідувач кафедри менеджменту ім. І.А. Маркіної Полтавського державного аграрного університету

ГУБАРИК ОЛЬГА - к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічною безпекою Дніпровського державного аграрно-економічного університету

КАРПОВА ВЛАДА - к.е.н, доцент кафедри митної справи і фінансових послуг Харківського національного економічного університету ім. Семена Кузнеця

ПРОКОПИШИН ОКСАНА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та оподаткування Львівського національного університету природокористування

ПРИЙДАК ТЕТЯНА– к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування Полтавського державного аграрного університету

РИЛЄЄВ СЕРГІЙ - к.е.н, доцент, доцент кафедри фінансів, обліку і оподаткування Чернівецького торговельно-економічного інституту Державного торговельно-економічного університету

ЯЛОВЕГА ЛЮДМИЛА – к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку і оподаткування

Конференція присвячена пам'яті видатного науковця, Заслуженого працівника вищої школи Української РСР, професора Дмитра Мусійовича Фесенка. У збірнику матеріалів науково-практичної конференції розміщено результати досліджень вітчизняних науковців, присвячених актуальним проблемам та перспективам розвитку обліку, аналізу та контролю в соціально-орієнтованій системі управління підприємством.

© Автори, 2023

© Кафедра обліку і оподаткування, 2023

© Полтавський державний аграрний університет, 2023

ТКАЧЕНКО С. Ю., ДАВИДЕНКО К. М., здобувачі вищої освіти
Науковий керівник – **ГРІДІН О. В.,** к.е.н., доцент, доцент кафедри туризму,
Державний біотехнологічний університет, м. Харків

ЧИННИКИ ТА ПЕРЕДУМОВИ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОГО РИНКУ У ПОВОЄННИЙ ЧАС

Актуальність. Туристична галузь в Україні до широкомасштабної війни була однією з найбільш перспективних галузей національної економіки, що відзначалася потужною динамікою свого розвитку. Високі темпи відродження галузі та зростання обсягів валютних надходжень здійснювали суттєвий вплив на соціально-економічну розбудову держави, що сприяло формуванню власної туристичної індустрії. Розвиток туристичної галузі вельми позитивно відзначався на покращенні якості та підвищенні добробуту населення, розвитку ІТ-технологій, транспортній інфраструктурі, громадського харчування, сфери розваг, сприяв збереженню та відновленню пам'яток історії, архітектури, культури тощо.

Україна, проголосивши туризм пріоритетною галуззю національної економіки, впродовж багатьох років робила послідовні кроки, витрачала значні зусилля на формування власної конкурентоспроможної туристичної індустрії, яка, наразі, представлена сукупністю різних суб'єктів туристичної діяльності (готелі та інші місця розміщення, підприємства громадського харчування, транспортна інфраструктура, заклади культури, спорту тощо), що забезпечують приймання, обслуговування, перевезення та надання інших послуг туристам. У той же час Україна володіє недостатньо розвиненою матеріально-технічною базою, має суттєві проблеми, що полягають у необхідності здійснення реконструкції або будівництві нових туристичних об'єктів, якість рівня обслуговування, подекуди, залишається ще не достатньо високою, відмічається відсутність повноцінно сформованої індустрії розваг, наявні екологічні проблеми, незадовільний стан багатьох пам'яток архітектури, культури та історії тощо [4].

Результати дослідження. В умовах широкомасштабної війни та дестабілізації національної економіки забезпечення розвитку туристичної галузі є, без перебільшення, надскладним завданням, яке, як би це не було над складно, усе ж має вирішуватися, оскільки від цього залежить розвиток суміжних галузей, наповнення бюджету та багато інших аспектів [1, с. 106].

Суб'єкти туристичного ринку є складовою економічної системи, зокрема туристичної галузі, діяльність та розвиток яких залежить від комплексу надважливих чинників та умов. До основних чинників, що впливають на розвиток туристичного ринку можна віднести наступні основні [5]:

1) **Природно-географічні,** що характеризуються екологічним станом у країні в цілому та в окремих її регіонах, наявністю природно-географічних ресурсів, чисельністю культурно-історичних об'єктів, кількістю заповідників та

природних парків тощо;

2) Матеріально-технічні чинники, що описують наявну кількість суб'єктів ринку туристичних послуг, а саме: кількість рекреаційних та оздоровчих комплексів країни, підприємств готельно-ресторанного типу, культурно-розважальних комплексів тощо;

3) Соціально-економічні, що пов'язані з умовами проживання людини та характером її діяльності, до яких можна віднести: збільшення вільного часу, зниження рівня безробіття, зростання кількості працевлаштованих громадян, покращення добробуту населення тощо;

4) Політичні чинники, які можна охарактеризувати процесом захисту законних прав, свобод та безпеки громадян держави. При цьому, однією з базових умов забезпечення динамічного розвитку суб'єктів ринку туристичних послуг України є політична стабільність, що безпосередньо визначає туристичний потенціал країни;

5) Фінансово-економічні, що відображають розмір капітальних інвестицій, виділених на охорону навколишнього середовища, ВВП на душу населення тощо.

Зазначені чинники можна розподілити на дві окремі групи: статичні і динамічні. Статичні мають незмінне у часі значення, зокрема це: природно-кліматичні, географічні, культурно-історичні та інші чинники. До динамічних чинників відносяться: демографічні; соціальні; економічні; науково-технічні; політичні; фінансові; міжнародні та багато інших [3].

При цьому, чинники можуть бути не лише негативними, але й позитивними. До позитивних чинників розвитку туристичного ринку можна віднести:

- стабільність і відкритість політики та економіки;
- зростання суспільного добробуту і доходів населення;
- скорочення робочого і збільшення вільного часу;
- розвиток транспортної інфраструктури, засобів комунікації та інформаційних технологій;
- формування інтелектуального суспільства;
- сприяння залученню національних та іноземних інвестицій у розвиток індустрії туризму;
- створення позитивного іміджу та зміцнення позицій України на світовому туристичному ринку;
- спрощення та гармонізація податкового, валютного, митного, прикордонного законодавства тощо;
- стимулювання туризму, шляхом надання пільг окремим категоріям осіб, зокрема для: дітей, молоді, людей похилого віку, людей з особливими потребами тощо та багато інших.

До негативних чинників розвитку туристичного ринку можна віднести:

- напруженість у міжнародних відносинах;
- нестабільність суспільно-політичних процесів у державі;

- закритість та стагнація національної економіки;
- падіння добробуту населення;
- невідповідність туристичних ресурсів;
- нерозвиненість індустрії туризму;
- нераціональне використання культурно-історичної і культурної спадщини;
- забрудненість довкілля та погана загальна екологічна ситуація;
- нестача вільного часу у населення;
- недостатній рівень залучення інвестиційних ресурсів для забезпечення повноцінного розвитку індустрії туризму на рівні світових стандартів тощо [3].

Подолання негативних тенденцій, створення сприятливих умов для розвитку туристичного ринку України мають стати пріоритетними напрямками прискорення соціально-економічного розвитку держави [2, с. 260; 5].

Висновки. Зважаючи на широкомасштабні військові дії в країні, основними умовами для забезпечення розвитку суб'єктів туристичного ринку, на наш погляд, будуть наступні: концентрація ресурсів держави на пріоритетних напрямках розвитку ринку туристичних послуг України; забезпечення регулюючої та координуючої ролі держави в реалізації національної туристичної політики; удосконалення туристичного законодавства і приведення його до реалій сьогодення; сприяння розвитку міжрегіонального та міжнародного співробітництва у сфері туризму та курортів; покращення бізнес-клімату та розвиток добросовісної конкуренції; сприяння розвитку туристичних територій тощо.

Список використаних джерел:

1. Грідін О.В. Ринок праці як фундаментальна основа забезпечення соціально-економічної безпеки держави та її регіонів. *Вісник Одеського національного університету: Економіка*. 2022. Том 27. Випуск 3 (93). С. 101-108. DOI: <https://doi.org/10.32782/2304-0920/3-93-18> URL: http://visnyk-onu.od.ua/journal/2022_27_3/20.pdf
2. Грідін О.В., Заїка С.О. Інноваційний розвиток туристичної сфери України: стан, проблеми, перспективи. *Актуальні проблеми та перспективи розвитку агропродовольчої сфери, індустрії гостинності та торгівлі: матеріали Міжнародної науково-практичної Інтернет-конференції*, (02 листопада 2022 р.): тези доповіді. Харків: ДБТУ, 2022. С. 260-261.
3. Момонт Т.В. Основні фактори розвитку ринку туристичних послуг. *Економіка. Управління. Інновації. Серія: Економічні науки*. 2012. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2012_1_35
4. Момонт Т.В. Особливості формування ринку конкурентоздатних туристичних послуг. *Економіка. Управління. Інновації. Серія: Економічні науки*. 2009. № 2. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2009_2_26].
5. Федоренко Т.М. Принципи, фактори та механізми забезпечення сталого розвитку суб'єктів ринку туристичних послуг України. *Ефективна економіка*. 2019. № 12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2019_12_85

